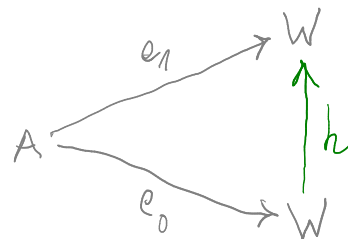

OBIEKTY JEDNORODNE

DEF. Niech $\mathcal{L}$ będzie kategorią, $\mathcal{K}$ jej podkategorią. Obiekt $W \in \text{Ob}(\mathcal{L})$ nazywamy $\mathcal{K}$ -jednorodnym, jeśli $\forall A \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \quad \forall e_0, e_1: A \rightarrow W, \quad e_0, e_1 \in \mathcal{L}, \quad \exists h \in \text{Aut}(W)$ taki, że $e_1 = h \circ e_0$.

Pojęcie jednorodności rozważa się zazwyczaj przy założeniu, że wszystkie strzałki są monomorfizmami. Przypadek $\mathcal{K} = \mathcal{L}$ też ma sens.

DEF. Strzałkę $e \in \mathcal{L}$ nazywamy monomorfizmem, jeśli $(\forall f_1, f_2 \in \mathcal{L}) \quad e \circ f_1 = e \circ f_2 \implies f_1 = f_2$.

PRZYKŁAD 1 W kategorii zbiorów, monomorfizmy to odwzorowania różnowartościowe.

Istotnie, założymy, że $e: X \rightarrow Y$ jest 1-1. Ustalmy $f_1, f_2: Z \rightarrow X$ i przypuścimy, że $f_1 \neq f_2$, tzn. $f_1(z) \neq f_2(z)$ dla pewnego $z \in Z$. Wówczas $e(f_1(z)) \neq e(f_2(z))$, bo e jest 1-1. Stąd $(e \circ f_1)(z) \neq (e \circ f_2)(z)$, a więc $e \circ f_1 \neq e \circ f_2$.

Pokażemy, że e jest 1-1 $\implies e$ jest monomorfizmem.

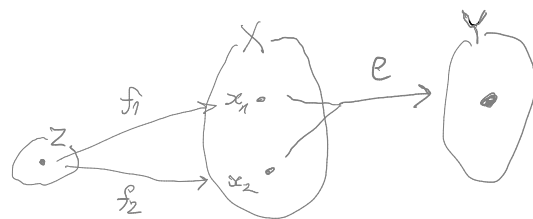
Założmy teraz, że e nie jest 1-1. Wybierzmy $x_1, x_2 \in X$ takie, że $x_1 \neq x_2$ oraz $e(x_1) = e(x_2)$. Niech $Z = 1 = \{0\}$,

niech $f_i: Z \rightarrow X$ będzie dane wzorem $f_i(0) = x_i, i=1,2$.

Wówczas $(e \circ f_1)(0) = e(x_1) = e(x_2) = (e \circ f_2)(0)$,

a zatem $e \circ f_1 = e \circ f_2$ oraz $f_1 \neq f_2$. Pokażemy, że

e nie jest 1-1 $\implies e$ nie jest monomorfizmem.

PRZYKŁAD 2 Niech Ens^{1-1} oznacza kategorię zbiorów z odwzorowaniami 1-1.

Niech Fin^{1-1} oznacza jej pełną podkategorię wszystkich zbiorów skończonych.

Pokażemy, że każdy zbiór jest Fin^{1-1} -jednorodny.

Ustalmy zbiór S , zbiór skończony A oraz $e_0, e_1: A \xrightarrow{1-1} S$.

Niech $T_i = e_i[A]$. Wówczas $T_0, T_1 \subseteq S$ są skończone. Niech $h_0: T_0 \rightarrow T_1$ będzie dane wzorem $h_0 = e_1 \circ e_0^{-1}$. Wówczas h_0 jest bijekcją oraz

$$h_0 \circ e_0 = e_1 \circ e_0^{-1} \circ e_0 = e_1.$$

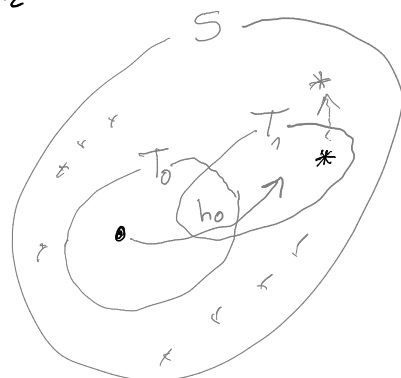
Założymy najpierw, że S jest skończony.

Rozważmy maksymalne odwzorowanie $h: D_h \rightarrow S$

takie, że h jest 1-1 oraz $h|_{T_0} = h_0$.

Przypuścimy, że $D_h \neq S$ i wybierzemy $a \in S \setminus D_h$.

Wówczas $h[D_h] \neq S$ zatem istnieje $b \in S \setminus h[D_h]$.

Odwzorowanie $h' = h \circ \langle a, b \rangle$ (tzn. $h'|_{D_h} = h$, $h'(a) = b$) jest 1-1.

[Istnieje, jeśli $h'(s_0) = h'(s_1)$ oraz $s_0, s_1 \neq a$, to $h'(s_0) = h(s_0)$, $h'(s_1) = h(s_1)$, zatem $s_0 = s_1$. Jeśli $h'(s_0) = h'(a) = b$, to $s_0 = a$, bo $b \notin h[D_h]$.]

To daje sprzeczność z maksymalnością h .

Stąd $D_h = S$, a zatem $h \in \text{Aut}(S) = S_S$ (← zbiór wszystkich permutacji zbioru S)

Załóżmy teraz, że S jest zbiorem nieskończonym. Rozważmy zbiór skończony $S_i = T_0 \cup T_1$.

Z udurowadnionej części (zamiast S ze zbiorem S_1) dostajemy $h_1 \in \text{Aut}(S_1)$

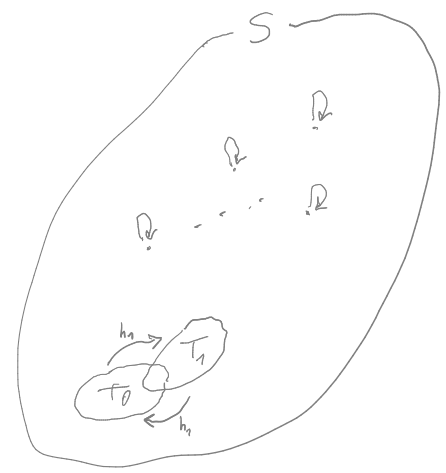
taki, że $h_1|_{T_0} = h_0$. W szczególności $h_1[S_1] = S_1$.

Zdefiniujmy $h: S \rightarrow S$ wzorem

$$h|_{S_1} = h_1 \text{ oraz } h(s) = s \text{ dla } s \in S \setminus S_1.$$

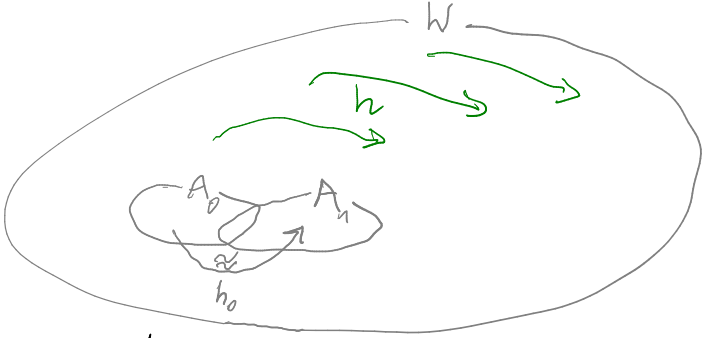
Wówczas $h \in \text{Aut}(S)$ oraz $h|_{T_0} = h_0$,

$$\text{a więc } e_1 = h \circ e_0.$$

FAKT 1 Niech $\mathcal{L}$ będzie kategorią struktur pierwszego rzędu ustalonego typu oraz z wszystkimi zanurzeniami. Niech $\mathcal{K}$ będzie podkategorią pełną złożoną ze wszystkich struktur skończonych.

Wówczas $W \in \text{Ob}(\mathcal{L})$ jest $\mathcal{K}$ -jednorodny $\Leftrightarrow \forall A_0, A_1$ podstruktur skończonych struktury W
 $\forall h_0: A_0 \rightarrow A_1$ izomorfizm $\exists h \in \text{Aut}(W)$ $h|_{A_0} = h_0$.

Dowód. ($\Rightarrow$) Mamy dwa zanurzenia

$$e_0, e_1: A_0 \rightarrow W,$$

$$e_0(a) = a \text{ dla } a \in A_0;$$

$$e_1(a) = h_0(a) \text{ dla } a \in A_0.$$

Jednorodność daje $h \in \text{Aut}(W)$ taki, że $e_1 = h \circ e_0$.

To oznacza, że $h_0(a) = e_1(a) = h(e_0(a)) = h(a)$ dla $a \in A_0$, zatem $h|_{A_0} = h_0$.

($\Leftarrow$) Ustalony zanurzenia $e_0, e_1: A \rightarrow W$, gdzie A jest skończony.

$$\text{Wtedy } A_0 := e_0[A], \quad A_1 := e_1[A], \quad h_0 := e_1 \circ e_0^{-1}: A_0 \xrightarrow{\cong} A_1.$$

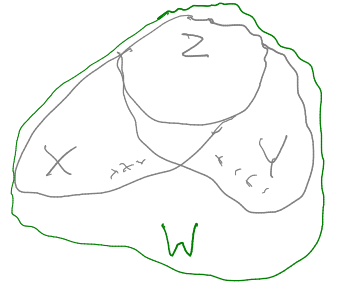
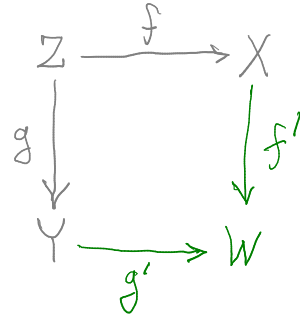
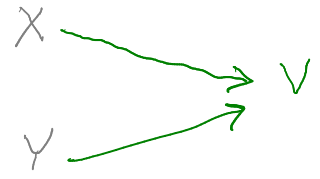
Z założenia $\exists h \in \text{Aut}(W)$ taki, że $h|_{A_0} = h_0$, co oznacza, że

$$h|_{A_0} = e_1 \circ e_0^{-1}. \text{ Tak więc } (h|_{A_0}) \circ e_0 = e_1. \text{ Porównując } h \circ e_0 = e_1.$$

DEF. Niech $\mathcal{K}$ będzie kategorią. Mówimy, że $\mathcal{K}$ jest skierowana, jeśli $\forall X, Y \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \exists V \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \mathcal{K}(X, V) \neq \emptyset$ oraz $\mathcal{K}(Y, V) \neq \emptyset$.

Mówimy, że $\mathcal{K}$ ma własność amalgamacji (AP), jeśli $\forall Z, X, Y \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \forall f: Z \rightarrow X \forall g: Z \rightarrow Y, f, g \in \mathcal{K}$, istnieje $W \in \text{Ob}(\mathcal{K})$ oraz istnieją $f': X \rightarrow W, g': Y \rightarrow W, f', g' \in \mathcal{K}$, spełniające $f' \circ f = g' \circ g$.

Poruszywszy własności stają się użyteczne przy założeniu, że wszystkie struktury są monomorfizmami.

FAKT 2 Załóżmy, że $\mathcal{K}$ ma obiekt silnie początkowy A , tzn. $\mathcal{K}(A, X) \neq \emptyset$ dla każdego $X \in \text{Ob}(\mathcal{K})$.

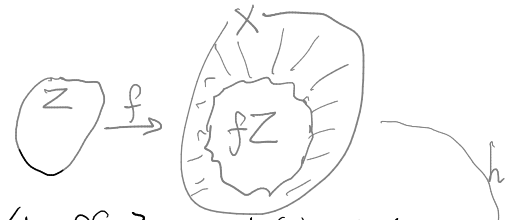
Wówczas jeśli $\mathcal{K}$ ma (AP), to $\mathcal{K}$ jest skierowana.

Dowód. Ustawmy $X, Y \in \text{Ob}(\mathcal{K})$. Z założenia istnieją $f: A \rightarrow X, g: A \rightarrow Y$. (AP) $\Rightarrow \exists f': X \rightarrow V \exists g': Y \rightarrow V$
 $f' \circ f = g' \circ g$.

PRZYKŁAD 3 Rozważmy kategorię Inj^{1-1} . Własność amalgamacji jest dość oczywista:

Mając dane $f: Z \rightarrow X, g: Z \rightarrow Y, f, g$ różnowartościowe, możemy założyć, że $Z = X \cap Y$ oraz f, g są inkluzjami, tzn. $f(z) = z, g(z) = z$ dla $z \in Z$.

Istotnie, mając dane $f: Z \rightarrow X$, weźmy $\tilde{X} = (X \setminus f[Z]) \cup Z$ oraz $\tilde{f}: Z \rightarrow \tilde{X}, \tilde{f}(z) = z, z \in Z$.

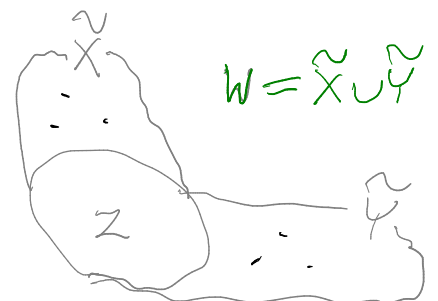
Wówczas $\tilde{f} = h \circ f$, gdzie $h(x) = x$ dla $x \in X \setminus f[Z]$ oraz $h(x) = f^{-1}(x)$ dla $x \in f[Z]$. Oczywiście h jest bijekcją.

Podobnie g można zastąpić $\tilde{g}$, w taki sam sposób.

Aby dostać $\tilde{X} \cap \tilde{Y} = Z$, wystarczy zastąpić $\tilde{Y} \setminus Z$ zbiorom rozłącznym z $\tilde{X} \setminus Z$.

Teraz $\tilde{X} \cup \tilde{Y}$ daje amalgamację, przy czym $f': \tilde{X} \rightarrow \tilde{X} \cup \tilde{Y}, g': \tilde{Y} \rightarrow \tilde{X} \cup \tilde{Y}$ to inkluzje.

PRZYKŁAD 4 Kategorie grafów [skończonych] oraz z zamknięciami ma własność amalgamacji.

Homomorfizm grafów $f: G_1 \rightarrow G_2$ jest zamknięciem, jeśli jest 1-1 oraz $f[G_1]$ jest podgrafem indukowanym grafu G_2 , tzn.

$$(\forall v_1, v_2 \in G_1) \quad v_1 \sim v_2 \iff f(v_1) \sim f(v_2).$$

UWAGA 1 Własność amalgamacji trywializuje się wrażliwie, jeśli dopuszczamy „zbyt wiele” stratek. Przykładowo, jeśli $\mathcal{K}$ jest kategorią struktur wraz z wszystkimi homomorfizmami oraz istnieje struktura trywialna niepusta K taka, że K jest obiektem końcowym w $\mathcal{K}$, to $\mathcal{K}$ ma (AP) oraz jest skierowana.

Istnieje, mając dane $f: Z \rightarrow X, g: Z \rightarrow Y$ mamy jednoznacznie wyznaczone homomorfizmy $\tilde{f}: X \rightarrow K, \tilde{g}: Y \rightarrow K$. Mówiąc $\tilde{f} \circ f: Z \rightarrow K, \tilde{g} \circ g: Z \rightarrow K$, zatem z jednoznaczności dostajemy $\tilde{f} \circ f = \tilde{g} \circ g$. To daje (AP).

Tak samo $\forall X, Y \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \exists! \tilde{f}: X \rightarrow K \exists! \tilde{g}: Y \rightarrow K$, co daje skierowalność.

DEF Mówimy, że podkategoria $\mathcal{F}$ dominuje kategorię $\mathcal{K}$, jeśli spełnia

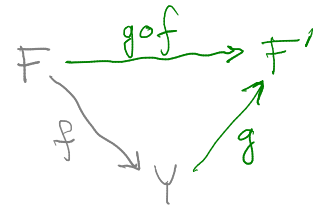
$$(D1) \quad \forall X \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \exists F \in \text{Ob}(\mathcal{F}) \quad \mathcal{K}(X, F) \neq \emptyset.$$

$$(D2) \quad \forall F \in \text{Ob}(\mathcal{F}) \forall Y \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \forall f \in \mathcal{K}(F, Y)$$

$$\exists F' \in \text{Ob}(\mathcal{F}) \exists g \in \mathcal{K}(Y, F'), \quad g \circ f \in \mathcal{F}.$$

Powiemy, że $\mathcal{K}$ jest prelicalnie dominowana, jeśli istnieje prelicalna podkategoria dominująca $\mathcal{K}$.

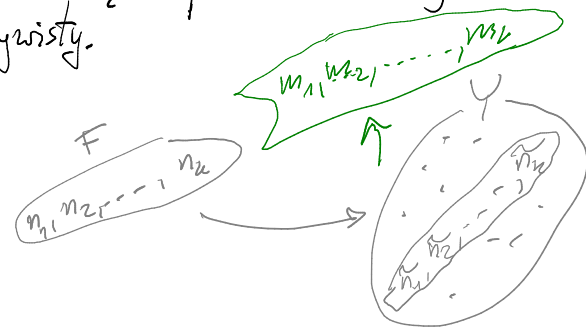

Tak jak poprzednio, własność prelicalnego dominowania jest wrytkowa przy założeniu, że wszystkie struktury są monomorfizmami.

PRZYKŁAD 5 Kategorie $\text{Fin}^{< \omega}$ jest prelicalnie dominowana.

Istnieje więc $\mathcal{F}$ będąc podkategorią pełną kategorii $\text{Fin}^{< \omega}$ złożoną z podzbiorów skończonych $\mathbb{N}$. Oczywiście $\mathcal{F}$ jest prelicalna. Warunek (D1) jest oczywisty.

Warunek (D2) dostajemy stosując argument z Przykładem 3.

(D2)

DEF Niech $\langle P, \leq \rangle$ będąc zbiorem uporządkowanym (zysciowo).

Podzbiór $D \subseteq P$ nazywamy współkończonym, jeśli

$$(\forall p \in P) (\exists d \in D) \quad p \leq d.$$

LEMAT 1 (RASIOWA - SIKORSKI) Niech $\langle P, \leq \rangle$ będzie ^(niepustym) zbiorem uporządkowanym, $\{D_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ ciągiem zbiorów współmierzalnych w P . Wówczas istnieje ciąg

$$p_0 \leq p_1 \leq \dots, \quad p_n \in P \text{ dla } n \in \mathbb{N},$$

taki, że $p_n \in D_n$ dla $n \in \mathbb{N}$.

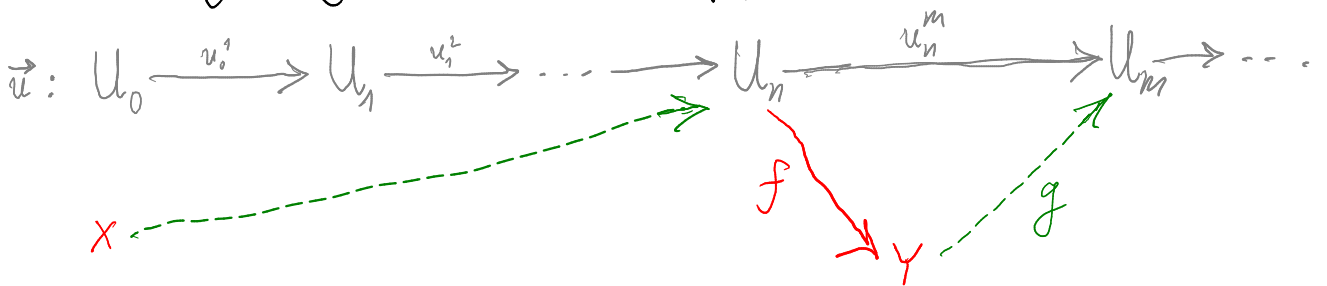
Dowód. Ciąg $\{p_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ konstruujemy rekurencyjnie. Zaczynamy od $p_0 \in D_0$.
Mając dane $p_0 \leq \dots \leq p_{n-1}$, takie, że $p_i \in D_i$ dla $i < n$, korzystając ze współmierzalności D_n znajdujemy $p_n \in D_n$ takie, że $p_{n-1} \leq p_n$. $\square$

DEF. Niech $\mathcal{K}$ będzie kategorią. Ciąg $\vec{u}: \mathbb{N} \rightarrow \mathcal{K}$ będziemy nazywać generycznym, jeśli spełnia

$$(U) \quad \forall X \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \exists n \in \mathbb{N}, \quad \mathcal{K}(X, u_n) \neq \emptyset;$$

$$(A) \quad \forall n \in \mathbb{N} \forall Y \in \text{Ob}(\mathcal{K}) \forall f: u_n \rightarrow Y \exists m \geq n \exists g: Y \rightarrow u_m \left(g \circ f = u_n^m \right)$$

Warunek (A) będziemy nazywać własnością absorpcji.

Twierdzenie 1 Niech $\mathcal{K}$ będzie kategorią skierowaną, z własnością amalgamacji i preliczalnie dominowaną. Wówczas istnieje ciąg generyczny w $\mathcal{K}$.

Dowód. Ustalmy ^(preliczalny) podkategorię $\mathcal{F}_0$ dominującą $\mathcal{K}$.

Niech $\mathcal{F}_1$ będzie podkategorią preliczalną zawierającą $\mathcal{F}_0$ i taką, że $\forall f: Z \rightarrow X \forall g: Z \rightarrow Y, f, g \in \mathcal{F}_0$

$$\exists f': X \rightarrow W \exists g': Y \rightarrow W, f', g' \in \mathcal{F}_1, f' \circ f = g' \circ g, W \in \text{Ob}(\mathcal{F}_0).$$

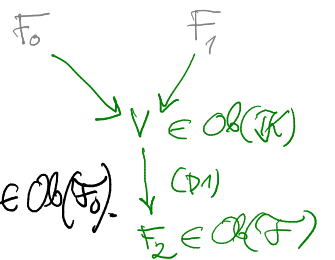
Długością, $\mathcal{F}_1$ to podkategoria generowana przez $\mathcal{F}_0$ oraz

wszystkie strzałki f', g' jak powyżej.

Indukcyjnie, budujemy ciąg preliczalnych podkategorii $\mathcal{F}_0 \subseteq \mathcal{F}_1 \subseteq \dots \subseteq \mathcal{F}_n \subseteq \dots$

taki, że $\mathcal{F}_n$ ma własność amalgamacji w $\mathcal{F}_{n+1}$ dla każdego $n \in \mathbb{N}$.

Kategoria $\mathcal{F} := \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \mathcal{F}_n$ ma własność amalgamacji, jest preliczalna oraz dominuje $\mathcal{K}$. Ponadto $\mathcal{F}$ jest skierowana.

Rozważmy następujący zbiór uporządkowany $\mathcal{P}$. Elementami są ciągi skończone $\vec{x}: n \rightarrow \mathcal{F}$, tzn. $X_0 \xrightarrow{x_1} X_1 \xrightarrow{x_2} \dots \xrightarrow{x_{n-1}} X_{n-1}$.

Relacja $\vec{x} \leq \vec{y}$ jest zdefiniowana jako $\text{dom}(\vec{x}) \leq \text{dom}(\vec{y})$ oraz $\vec{x} = \vec{y} \upharpoonright \text{dom}(\vec{x})$.

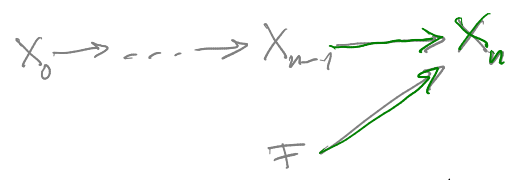
Dla $F \in \text{Ob}(\mathcal{F})$, zdefiniujemy

$$\mathcal{I}_F := \{ \vec{x} \in \mathcal{P} : \exists i < \text{dom}(\vec{x}), F(\neg X_i) \neq \emptyset \}$$

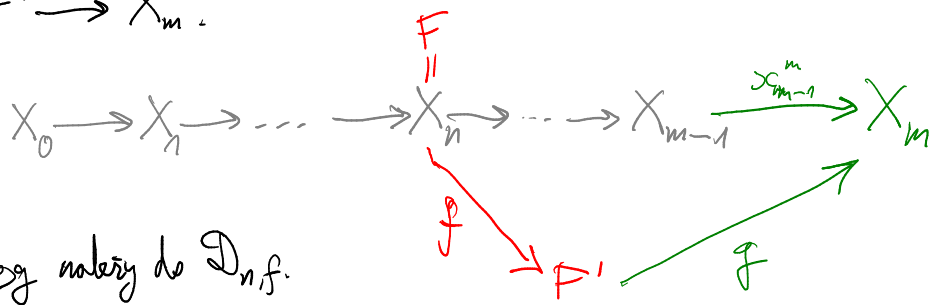
Dla $f: F \rightarrow F'$ w $\mathcal{F}$ oraz $n \in \mathbb{N}$, zdefiniujemy

$$\mathcal{D}_{n,f} := \{ \vec{x} \in \mathcal{P} : n < \text{dom}(\vec{x}) \text{ oraz jeśli } X_n = F, \text{ to} \\ \exists m \geq n \exists g: F' \rightarrow X_m, g \circ f = \alpha_n^m \}$$

Każdy zbiór $\mathcal{I}_F$ jest współliczący w $\mathcal{P}$, ponieważ $\mathcal{F}$ jest skierowana.

Zbiór $\mathcal{D}_{n,f}$ jest współliczący w $\mathcal{P}$. Istotnie, jeśli $\text{dom}(\vec{x}) > n$ oraz $X_n \neq F$, to $\vec{x} \in \mathcal{D}_{n,f}$. Jeśli $X_n = F$ oraz $\text{dom}(\vec{x}) = m > n$, to korzystając z analogii możemy znaleźć $X_{m-1} \xrightarrow{\alpha_{m-1}^m} X_m \in \text{Ob}(\mathcal{F})$ także, że $g \circ f = \alpha_n^m$ dla pewnej strzałki $g: F' \rightarrow X_m$.

W ten sposób przedstwiamy ciąg należy do $\mathcal{D}_{n,f}$.

Taki więc rodzina $\{ \mathcal{I}_F \}_{F \in \text{Ob}(\mathcal{F})} \cup \{ \mathcal{D}_{n,f} \}_{n \in \mathbb{N}, f \in \mathcal{F}}$ jest preliczącą rodziną zbiorów współliczących w $\mathcal{P}$.

Mozemy je ponumerować tak, aby każdy z powyższych zbiorów pojawił się nieskończenie wiele razy.

Lemat 1 daje ciąg $\vec{x}_0 \leq \vec{x}_1 \leq \dots \leq \vec{x}_n \leq \dots$

tak, że $\vec{x}_n$ należy do n-tego zbioru powyższej numeracji.

Niech $\vec{x} = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \vec{x}_n$. Wówczas $\vec{x}: \mathbb{N} \rightarrow \mathcal{F}$.

Pokażemy, że $\vec{x}$ jest ciągiem generującym w $\mathcal{F}$.

Ustalamy $F \in \text{Ob}(\mathcal{F})$. Istnieje $n \in \mathbb{N}$ takie, że $\vec{x}_n = \vec{x} \mid n \in \mathcal{I}_F$,
 a więc $\mathcal{F}(F, X_k) \neq \emptyset$ dla jakiegos $k < n$. To dowodzi (U).

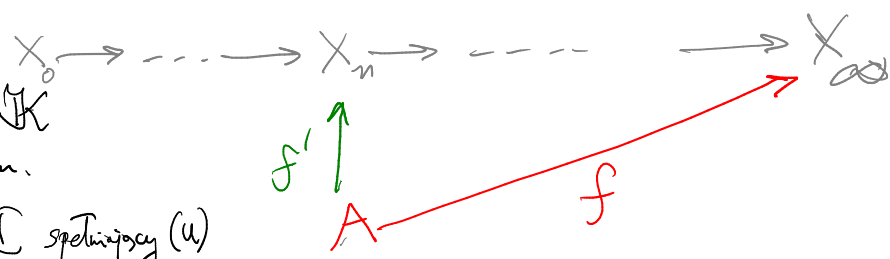
Ustalamy $n \in \mathbb{N}$ oraz $f: X_n \rightarrow F'$. Niech $F = X_n$. Istnieje $k > n$
 takie, że $\vec{x}_k = \vec{x} \mid k \in \mathcal{D}_{n,f}$. Wówczas, z definicji zbioru $\mathcal{D}_{n,f}$ istnieje $m \geq n$
 oraz $g: F' \rightarrow X_m$ ($m < k$) takie, że $g \circ f = x_n^m$. To dowodzi (A).

Ostatecznie $\vec{x}$ jest ciągiem generycznym w $\mathcal{K}$, ponieważ $\mathcal{F}$ dominuje $\mathcal{K}$. □

Twierdzenie 2 Załóżmy, że $\mathcal{K}$ jest kategorią skończoną, z własnością amalgamacji, pniecznie
 dominowaną. Załóżmy dalej, że $\mathcal{L} \supseteq \mathcal{K}$ jest kategorią spełniającą:

- (L0) Wszystkie struktury $\mathcal{L}$ są monomorfizmami.
- (L1) $\text{Ob}(\mathcal{L}) = \{ \varinjlim \vec{x} : \vec{x} \text{ jest ciągiem w } \mathcal{K} \}$.
- (L2) Mając dany ciąg $\vec{x}: \mathbb{N} \rightarrow \mathcal{K}$, $X_\infty = \varinjlim \vec{x} \in \text{Ob}(\mathcal{L})$,
 dla każdego $A \in \text{Ob}(\mathcal{K})$, dla każdej struktury $f: A \rightarrow X_\infty$ w $\mathcal{L}$,
 istnieje $n \in \mathbb{N}$ oraz $f': A \rightarrow X_n$ w $\mathcal{K}$ takie, że $f = x_n^\infty \circ f'$,
 gdzie $x_n^\infty: X_n \rightarrow X_\infty$ jest częścią kognomicznego ko-sterżka.

Wówczas:

- (1) Kognomiczny ciąg generyczny w $\mathcal{K}$
 jest dobitnym $\mathcal{K}$ -jednorodnym.
- (2) Obiekt $\mathcal{K}$ -jednorodny w $\mathcal{L}$ spełniający (U)
 jest jedyny, z dobitnością, do izomorfizmu.
- (3) Niech U będzie dobitnym $\mathcal{K}$ -jednorodnym w $\mathcal{L}$. Wówczas dla każdego $X \in \text{Ob}(\mathcal{L})$
 istnieje $e: X \rightarrow U$ w $\mathcal{L}$.

Warunek (U) mówi, z definicji, że $(\forall X \in \text{Ob}(\mathcal{K})) \mathcal{L}(X, U) \neq \emptyset$.

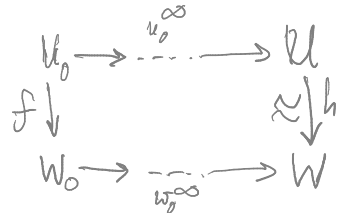
Dowód. Niech $U := \varinjlim \vec{u}$, gdzie $\vec{u}$ jest ciągiem generycznym w $\mathcal{K}$. Pokażemy, że
 U jest $\mathcal{K}$ -jednorodny.

Założmy, że $W := \varinjlim \vec{w}$, gdzie $\vec{w}$ jest ciągiem generycznym w $\mathcal{K}$.

Założmy, że mamy dany strukturę $f_0: U_0 \rightarrow W_0$.

Pokażemy, że istnieje izomorfizm $h: U \rightarrow W$ taki, że

$$w_0^\infty \circ f = h \circ u_0^\infty.$$

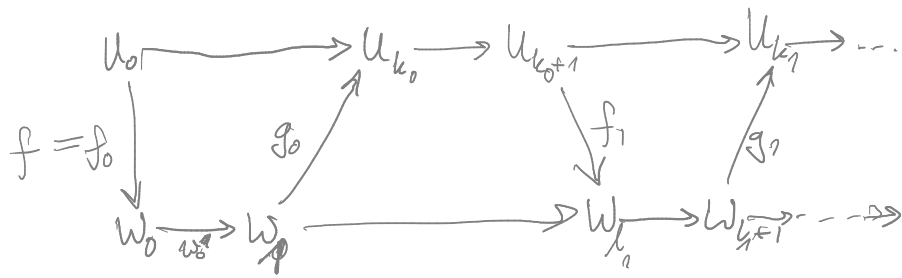

Werszy $f_0 := f$. Z własności (A) dla ciągu $\vec{u}$, znajdujemy $g_0: W_1 \rightarrow U_{k_0}$,

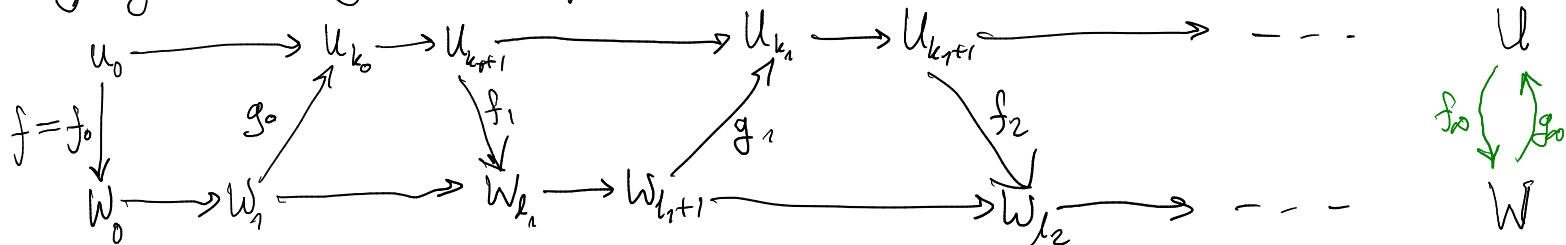
$$g_0 \circ u_0^1 \circ f_0 = u_{k_0}^1.$$

Z własności (A) dla $\vec{w}$, znajdujemy

$$f_1: U_{k_0+1} \rightarrow W_1, \quad w_1^1 = f_1 \circ u_{k_0+1}^1 \circ g_0.$$

Kontynuując w ten sposób, dostajemy nieskończony diagram komutacyjny

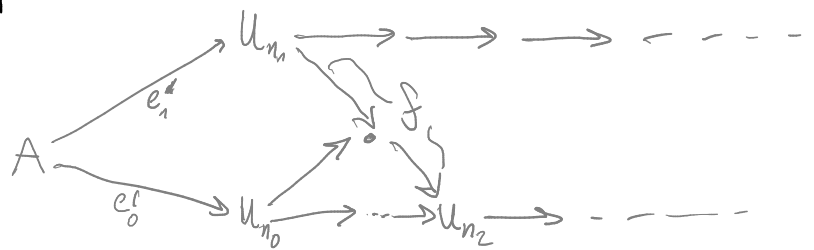

Skoro $U = \varinjlim \vec{u}$, $W = \varinjlim \vec{w}$, istnieją jednoznacznie wyznaczone $f_\infty: U \rightarrow W$, $g_\infty: W \rightarrow U$ takie, że $w_n^\infty \circ f_n = f_\infty \circ u_{k_n+1}^\infty$ oraz $u_{k_n}^\infty \circ g_n = g_\infty \circ w_{k_n+1}^\infty$ dla $n \in \mathbb{N}$. Ponadto $g_\infty \circ f_\infty = id_U$ oraz $f_\infty \circ g_\infty = id_W$. Tak więc f_∞ jest izomorfizmem. Ponadto $w_0^\infty \circ f = f_\infty \circ u_0^\infty$, bo $f = f_0$.

Ad (1) Ustawmy $A \in \mathcal{O}(\mathbb{K})$, $e_0, e_1: A \rightarrow U$. Wobec (L2) daje

$$e_0 = u_{n_0}^\infty \circ e'_0 \quad \text{oraz} \quad e_1 = u_{n_1}^\infty \circ e'_1.$$

Stosując (AP) oraz (A) znajdujemy $f: U_{n_1} \rightarrow U_{n_2}$, $f \circ e'_1 = u_{n_2}^\infty \circ e'_0$.

Stosując uowodniony fakt, dostajemy izomorfizm $h: U \rightarrow U$ taki, że

$$u_{n_2}^\infty \circ f = h \circ u_{n_1}^\infty. \quad \text{Stąd} \quad h \circ e_1 = e_0. \quad \text{To daje } \mathbb{K}\text{-jednorodność.}$$

Ad (2) Ustwierdźmy, że W jest $\mathbb{K}$ -jednorodny oraz spełnia (U).

Z (L1) $W = \varinjlim \vec{w}$. Z warunku (U) znajdujemy strzałkę $f: U_0 \rightarrow W_{l_0}$ dla pewnego $l_0 \in \mathbb{N}$. Z uowodnionego faktu dostajemy izomorfizm $h: U \rightarrow W$ taki, że $w_{l_0}^\infty \circ f = h \circ u_0^\infty$. Stąd $U \cong W$.

Ad (3) Ustwierdźmy, że $X = \varinjlim \vec{x}$, gdzie $\vec{x}: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{K}$ (warunek (L1)).

Stosując (U) dla ciągu $\vec{u}$ dostajemy $e_0: X_0 \rightarrow U_{n_0}$. Amalgamując e_0 oraz x_0^1 , dostajemy $\tilde{e}_0, \tilde{x}_0^1$ takie, że $\tilde{e}_0 \circ e_0 = \tilde{x}_0^1 \circ x_0^1$. Stosując (A) dostajemy f_1 takie, że $f_1 \circ \tilde{e}_0 = u_{n_0}^{n_1}$. Niech $e_1 := f_1 \circ \tilde{e}_0$. Wówczas $e_1 \circ x_0^1 = u_{n_0}^{n_1} \circ e_0$.

Rekurencyjnie, budujemy

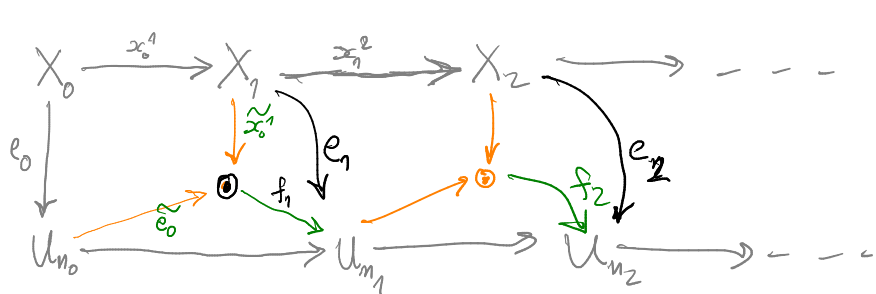
$$e_m: X_m \rightarrow U_{n_m}$$

także, że

$$e_{m+1} \circ x_m^{m+1} = U_{n_m}^{m+1} \circ e_m.$$

W (ko-)granicy dostajemy

$$e_\infty: X \rightarrow U.$$

WNIOSEK: Istnieje jedyny, z dokładnością do izomorfizmu, graf preliczalny R , zawierający kopie wszystkich grafów skończonych oraz jednorodny ze względu na grafy skończone.

Graf nazywa się grafem Rado lub grafem losowym. (Erdős - Renyi)